

ตัวดำเนินการ (Operator)

ตัวดำเนินการ (Operator)

- ▶ ตัวดำเนินการทางคณิตศาสตร์ (Arithmetic Operators)
- ▶ ตัวดำเนินการเปรียบเทียบ (Comparison Operators)
- ▶ ตัวดำเนินการมอบหมายค่า (Assignment Operators)
- ▶ ตัวดำเนินการทางตรรกะ (Logical Operators)
- ▶ ตัวดำเนินการสำหรับข้อมูลชนิด BitWise
- ▶ ตัวดำเนินการเกี่ยวกับสมาชิก (Membership Operators)
- ▶ ตัวดำเนินการเกี่ยวกับบิตเล่น (Identity Operators)
- ▶ ตัวดำเนินการกับข้อความ (String Operators)
- ▶ ตัวดำเนินการกับรายการ (List Operators)

ตัวดำเนินการทางคณิตศาสตร์

ตัวดำเนินการ	ตัวอย่าง	คำอธิบาย
+	$2 + 3 = 5$	บวก
-	$5 - 2 = 3$	ลบ
*	$3 * 4 = 12$	คูณ
/	$10 / 2 = 5.0$	หาร
//	$11 // 3 = 3$	หารเอาส่วนลง
%	$11 \% 3 = 2$	หารเอาเศษ
**	$2 ** 3 = 8$	ยกกำลัง

ตัวดำเนินการเปรียบเทียบ

ตัวดำเนินการ	ตัวอย่าง	คำอธิบาย
<code>==</code>	<code>5 == 5</code> เป็นจริง	เท่ากับ
<code>!=</code>	<code>5 != 3</code> เป็นจริง	ไม่เท่ากับ
<code>></code>	<code>7 > 5</code> เป็นจริง	มากกว่า
<code><</code>	<code>3 < 7</code> เป็นจริง	น้อยกว่า
<code>>=</code>	<code>7 >= 7</code> เป็นจริง	มากกว่าหรือเท่ากับ
<code><=</code>	<code>3 <= 5</code> เป็นจริง	น้อยกว่าหรือเท่ากับ

ตัวดำเนินการทางตรรกะ

ตัวดำเนินการ	ตัวอย่าง	คำอธิบาย
<code>and</code>	<code>(5 > 3) and (3 > 1)</code> เป็นจริง	และ
<code>or</code>	<code>(5 < 3) or (3 < 1)</code> เป็นจริง	หรือ
<code>not</code>	<code>not(5 > 3)</code> เป็นเท็จ	ปฏิเสธ

ตัวดำเนินการสำหรับข้อมูลชนิด BitWise

ตัวดำเนินการ	ตัวอย่าง	คำอธิบาย
<code>&</code>	<code>0b1010 & 0b1100 = 0b1000</code>	AND บิต
<code>`</code>	<code>`</code>	<code>`0b1010</code>
<code>^</code>	<code>0b1010 ^ 0b1100 = 0b0110</code>	XOR บิต
<code>~</code>	<code>~0b1010 = -0b1011</code>	NOT บิต
<code><<</code>	<code>0b1010 << 2 = 0b101000</code>	เลื่อนบิตไปทางซ้าย
<code>>></code>	<code>0b1010 >> 2 = 0b0010</code>	เลื่อนบิตไปทางขวา

ตัวดำเนินการกับข้อความ(String)

ตัวดำเนินการ	ตัวอย่าง	คำอธิบาย
<code>+</code>	<code>'Hello' + 'World' = 'HelloWorld'</code>	รวมข้อความ
<code>*</code>	<code>'Hi' * 3 = 'HiHiHi'</code>	ทวนข้อความ

ตัวดำเนินการกับรายการ(List)

ตัวดำเนินการ	ตัวอย่าง	คำอธิบาย
+	$[1, 2] + [3, 4] = [1, 2, 3, 4]$	รวมรายการ
*	$[1, 2] * 3 = [1, 2, 1, 2, 1, 2]$	ทวนรายการ

ตัวดำเนินการมอบหมายค่า

ตัวดำเนินการ	ตัวอย่าง	คำอธิบาย
<code>=</code>	<code>x = 5</code>	กำหนดค่า
<code>+=</code>	<code>x = 2; x += 3</code> ได้ <code>x = 5</code>	บวกแล้วกำหนดค่า
<code>-=</code>	<code>x = 5; x -= 3</code> ได้ <code>x = 2</code>	ลบแล้วกำหนดค่า
<code>*=</code>	<code>x = 2; x *= 3</code> ได้ <code>x = 6</code>	คูณแล้วกำหนดค่า
<code>/=</code>	<code>x = 6; x /= 3</code> ได้ <code>x = 2.0</code>	หารแล้วกำหนดค่า
<code>%=</code>	<code>x = 7; x %= 3</code> ได้ <code>x = 1</code>	หารเอาเศษแล้วกำหนดค่า
<code>**=</code>	<code>x = 2; x **= 3</code> ได้ <code>x = 8</code>	ยกกำลังแล้วกำหนดค่า
<code>//=</code>	<code>x = 7; x //= 3</code> ได้ <code>x = 2</code>	หารเอาส่วนลงแล้วกำหนดค่า

ตัวดำเนินการเกี่ยวกับสมาชิก

ตัวดำเนินการ	ตัวอย่าง	คำอธิบาย
<code>in</code>	<code>'H' in 'Hello'</code> เป็นจริง	ตรวจสอบหาสมาชิกในวัตถุ
<code>not in</code>	<code>'x' not in 'Hello'</code> เป็นจริง	ตรวจสอบไม่พบสมาชิกในวัตถุ

ลำดับความสำคัญของ ตัวดำเนินการ

ลำดับความสำคัญ	ตัวดำเนินการ	คำอธิบาย
1	<code>**</code>	ยกกำลัง
2	<code>+x</code> , <code>-x</code> , <code>~x</code>	การกระทำครั้งเดียว (unary operation)
3	<code>*</code> , <code>/</code> , <code>//</code> , <code>%</code>	คูณ, หาร, หารเอาส่วนลง, หารเอาเศษ
4	<code>+</code> , <code>-</code>	บวก, ลบ
5	<code><<</code> , <code>>></code>	เลื่อนบิตไปทางซ้าย, เลื่อนบิตไปทางขวา
6	<code>&</code>	AND บิต
7	<code>^</code>	XOR บิต
8	<code>~</code>	~
9	<code><</code> , <code><=</code> , <code>></code> , <code>>=</code> , <code>!=</code> , <code>==</code>	เปรียบเทียบ
10	<code>not x</code>	ปฏิเสธ
11	<code>and</code>	และ
12	<code>or</code>	หรือ

หมายเหตุ

- ▶ ตัวดำเนินการที่มีลำดับความสำคัญเดียวกันจะถูกประเมินจากซ้ายไปขวา
- ▶ การใช้วงเล็บ () สามารถเปลี่ยนลำดับความสำคัญของตัวดำเนินการได้ เช่น $(2 + 3) * 4$ จะคำนวณเป็น 20

นิพจน์ (expression)

ในภาษาโปรแกรม หมายถึง กลุ่มของค่าคงที่ (Literals) ตัวแปร (Variables) และตัวดำเนินการ (Operators) ที่ถูกนำมารวมกัน เพื่อคำนวณหรือประมวลผลค่าใหม่ออกมา

องค์ประกอบของนิพจน์

- ▶ ค่าคงที่ (Literals) เช่น ตัวเลข 42 สตริง "Hello" ค่าบูลีน True/False
- ▶ ตัวแปร (Variables) เช่น x, name, is_valid
- ▶ ตัวดำเนินการ (Operators) เช่น +, -, *, /, **, and, or
- ▶ ฟังก์ชัน (Functions) เช่น len(), sum(), print()
- ▶ นิพจน์ย่อย (Subexpressions) เช่น $(x + y) * 2$, `not (x or y)`

ตัวอย่างนิพจน์

- ▶ $2 + 3 \rightarrow$ เป็นนิพจน์ของค่าคงที่และตัวดำเนินการบวก ผลลัพธ์คือ 5
- ▶ $x * y \rightarrow$ เป็นนิพจน์ของตัวแปรและตัวดำเนินการคูณ
- ▶ $\text{len}(\text{"Hello"}) + 42 \rightarrow$ เป็นนิพจน์ที่ประกอบด้วยฟังก์ชัน ค่าคงที่ และตัวดำเนินการบวก
- ▶ $(x + y) * z \rightarrow$ เป็นนิพจน์ที่มีนิพจน์ย่อย $(x + y)$ และใช้วงเล็บเพื่อควบคุมลำดับการคำนวณ

แบบฝึกหัด

1. จงเขียนโปรแกรมคำนวณค่าของนิพจน์ต่อไปนี้ $c * d - x / y$
กำหนดให้ตัวแปรแต่ละตัวมีค่าดังนี้

$$c = 16$$

$$d = 10$$

$$x = 5$$

$$y = 2$$

แบบฝึกหัด

2. จงเขียนโปรแกรมคำนวณค่าของนิพจน์ต่อไปนี้

$-(-5) * (x \% y - x * (y+1))$ กำหนดให้ตัวแปรแต่ละตัวมีค่าดังนี้

$$c = 16$$

$$d = 10$$

$$x = 5$$

$$y = 2$$

แบบฝึกหัด

3. จงเขียนโปรแกรมคำนวณค่าของนิพจน์ต่อไปนี้

$c // d + y \% x \neq 2 * c - d$ กำหนดให้ตัวแปรแต่ละตัวมีค่าดังนี้

$$c = 16$$

$$d = 10$$

$$x = 5$$

$$y = 2$$